

Muudatused elektripaigaldise ohutusnõuetes

Meelis Kärt – Tehnilise Järelevalve Ameti ehitus- ja elektriosakonna peaspetsialist

Selle aasta juulist jõustus uus seadme ohutuse seadus ning muutusid mitmed nõuded tehnikaohutuse valdkonnas, seal hulgas ka elektriohutusnõuded. Kuigi suuri ja sisulisi muudatusi uus seadus kaasa ei toonud, tuleb teatud uuendustega siiski arvestada.

Peamine muudatus on, et seni kasutuses olnud elektripaigaldise tehnilise kontrolli termini asemel on nüüd kasutuses elektripaigaldise auditi mõiste. Kuigi mõiste on uus, on selle sisu endine. Elektripaigaldise audit on nimelt tehniline kontroll, mille eesmärk on tuvastada elektripaigaldise tehniline korrasolek ning ettenähtud otstarbel ja viisil kasutamise ohutus, samuti võimalikud olulised puudused. Sarnane mõiste muudatus toimus ka muudes tehnikaohutuse ja ehituse valdkondades (liftid, masinad, ehitised jne). Muudatuse eesmärgiks oligi ühtlustada erinevates valdkondades ühesuguse tegevuse kohta kasutatavaid mõisteid.

Tähelepanu tuleb pöörata ka sellele, et auditi tulemusel ei väljastata enam elektripaigaldise nõuetekohasuse tunnistust ja tehnilise kontrolli aruannet. Nüüdsest väljastatakse ainult elektripaigaldise auditi protokoll, kus on kirjas kas auditi tulemus on positiivne (elektripaigaldis on ohutu ja seda võib ettenähtud otstarbel kasutada) või negatiivne (elektripaigaldis on puudustega ning selle kasutamine ettenähtud otstarbel ei ole ohutu). Selle aasta algusest ei vormistata auditi protokolle auditi teostajate poolt enam käsitsi, vaid need dokumendid vormistatakse digitaalselt tehnilise järelevalve infosüsteemis. Elektripaigaldise omanik saab nii nende dokumentidega igal ajal tutvuda ja vajadusel välja printida. Andmekogu asub aadressil: <http://emoodul.tja.ee/web/>.

Elektripaigaldiste liigitus on jäänud üldjoontes samaks. Nii kuulub enama kui kahe korteriga (senini kahe või enama) hoone korterivaldajate ühiskasutuses olev elektripaigaldis teise liigi elektripaigaldiste hulka. Küll on aga muutunud korralise auditi kontrollide perioodsus võttes nüüd arvesse lisaks elektripaigaldise liigile ka selle vanuse. Nii on uuemate elektripaigaldiste (ehitatud või ümberehitatud alates 2000. aastast) korral nüüd korralise auditi periood pikem. Näiteks teise liigi elektripaigaldisel senise viie aasta asemel kümme aastat. Vanemate paigaldiste puhul (ehitatud või ümberehitatud enne 2000. aastat) säilib praegune kontrolliperiood (teise liigi elektripaigaldisel viis aastat).

Elektripaigaldise audit on väga vajalik, kuna enamjaolt ei oska elektripaigaldise omanik või valdaja ise puudustele tähelepanu pöörata. Audit tagab ekspertabi ning selgitab vajaduse paigaldise korrastamiseks või ümberehitamiseks tehtavatele töödele. Auditit võivad teostada üksnes selleks akrediteeritud ettevõtted. Mitme korteriga elamutes tuleb korraline audit läbi viia korterivaldajate ühiskasutuses olevas elektripaigaldises. Sellisteks on koridorid, keldrid, pööningud jmt. Korterites on korraline audit vabatahtlik.

Endiselt kehtivad elektripaigaldise käitu puudutavad nõuded. Elektripaigaldise ohutu käidu tagamiseks tuleb elektripaigaldise eest vastutaval isikul (elektripaigaldise omanikul/valdajal) määrata elektripaigaldise kasutamise järelevaataja (käidukorraldaja) madalpingepaigaldisele, mille peakaitsme nimivool on üle 100 ampri. Seega peab suuremate kortermajade elektripaigaldistel olema olemas vastav isik, kes hoolitseks, et elektripaigaldist oleks võimalik nõuetekohaselt ja ohutult kasutada.

Ohutuse tagamiseks peavad hoonete omanikud ning valdajad olema kursis ohutusnõuetega. Ohutusnõuete eesmärgiks on vähendada ja vältida elektriga seotud ohtusid ja

elektromagnetilisi häireid inimestele, varale ja keskkonnale. Elektrihoutusnõuete täitmist ja elektripaigaldise ohutut kasutamist aitavadki tagada eespool tutvustatud nõuded.

Ükski seade ei ole igavene ja kuluvad ka hoonete tehnosüsteemid. Kui näiteks vee- ja kanalisatsioonitrasside purunemisel on seda veelekkega visuaalselt võimalik tuvastada, siis elektrisüsteemi kulumist tihtilugu visuaalselt tuvastada polegi võimalik. Tagajärg võib aga lühisest alguse saanud tulekahjust olla traagiline kas hävinud vara või inimese tervise või elu kaotamise näol. Tasub ka mõelda sellele, et tulekahjust põhjustatud kulud ja kahju on kordades suuremad, kui kulutused elektrisüsteemi korrashoidmiseks. Samuti tuleb arvestada, et kindlustused võtavad oma hüvitiste maksmisel arvesse, kas hoone elektripaigaldise eksploatatsioonil on järgitud kõiki seadustega ettenähtud nõudeid ning kui seda tehtud pole, siis hüvitisi ei maksta.

Elektrihoutusnõuete üle teeb riiklikku järelevalvet Tehnilise Järelevalve Amet. Kui järelevalve käigus tuvastatakse, et seadusega sätestatud nõuded on korterelamus täitmata, siis tehakse hoone omanikule kas ettekirjutus või määratakse rahaline karistus. Sanksioon sõltub elektrihoutusnõuete eiramise ulatusest. Elektrihoutusnõuete rikkumise eest on seadusega ettenähtud rahaline karistus juriidilise isiku puhul kuni 32 000 eurot ja füüsilise isiku puhul kuni 300 trahviühikut.

Eelpool kirjeldatud elektrihoutusnõuete täitmine on väga oluline. Elektrist tulenevaid ohte on tavalisikul raske märgata. Seetõttu on vajalik kaasata hoone elektrisüsteemi korrasoleku tagamiseks vastava valdkonna asjatundjad, kelle abi aitab hoida elamu elektrisüsteem töökorras ning vältida õnnetusi.

11.09.2015. a.